

Hermanis Paukš

PACIENTE Nr. 673
(klaunāde)

Darbojas:

PACIENTE
MEDMĀSA
ĀRSTE

ĀRSTES KABINETS. IENĀK PACIENTE, ATMŪĶĒ MEDIKAMENTU SKAPI,
SAMEKLĒ TUR CIĀNKĀLIJU. IENĀK MEDMĀSA.

Medmāsa. Stāt!

CIĀNKĀLIJS IZKRĪT PACIENTEI NO ROKĀM.

Medmāsa. Ne no vietas! Rokas augšā!

Ārste (ienāk). Kas noticis, māsiņ? Kāpēc jūs tā kliezgat? (Pacientei.) Nestāviet –
lūdzu, apsēdieties.

PACIENTE APSĒŽAS.

Ārste. Lūdzu, nolaidiet rokas un izbāziet mēli. Ļoti laba mēle. Par ko jūs sūdzaties?

Medmāsa. Dakter, šī paciente nupat kā bija slepus ielavījusies jūsu kabinetā un
atmūķējusi medikamentu skapi!

Ārste. Patiešām? Ļoti muļķīga rīcība. Nav nekādas vajadzības slepus ielavīties manā
kabinetā, ja to var izdarīt atklāti. Kas jums bija vajadzīgs medikamentu skapī?
Vai tad māsiņa jums neiedeva visas nepieciešamās zāles?

Medmāsa. Lūk! (Paceļ ciānkāliju.) Viņa bija paņēmusi no medikamentu skapja
ciānkāliju!

Ārste. Patiešām? Kam jums vajadzīgs ciānkālijs? Tās ir ļoti stipras zāles. Es pat
nezinu, kādos gadījumos tās lieto.

Medmāsa. Dakter, bet viņa taču gribēja noindēties!

Ārste. Patiešām? (Pacientei.) Jūs gribējāt noindēties?

Medmāsa. Bet kādēļ tad viņa te slepus nozaga ciānkāliju?

Ārste. Pagaidiet – jūsu viedoklis šai jautājumā man ir zināms. Tagad es labprāt
uzzinātu arī pacientes domas.

Medmāsa (pacientei). Nu atzīstieties tagad – kādai vajadzībai jūs nozagāt ciānkāliju?

Ārste. Tā nevar, māsiņ – pret pacientiem mums jāizturas ļoti iejutīgi. Kas tas par
vārdu – nozagt? It kā te būtu cietums vai noziedznieku kolonija. Sakiet –
paņēma – tā būs labāk, cilvēcīgāk.

Medmāsa. Labi, dokter. (Uzkliedz pacientei.) Kādai vajadzībai jūs paņēmat ciānkāliju?

Ārste. Mīļo māsiņ, vai jūs klusāk runāt neprotat?

Medmāsa. Protu, dokter. (Čukstus.) Atzīstieties taču – kādai vajadzībai jūs paņēmat ciānkāliju? (Dakterei.) Viņa neatbild.

Ārste. Hm... Varbūt viņa ir kurla? Mēģiniet runāt skaļāk.

Medmāsa. Labi, dokter. (Kliedz.) Kādai vajadzībai jūs paņēmat ciānkāliju?

Ārste. Viss jau ir labi, māsiņ, tikai man krīt ciet ausis. Ja tā turpināsies es pati drīz kļūšu kurla. Nez, vai ausu ārsts vēl ir uz vietas?

Medmāsa. Paskatīties?

Ārste. Pagaidām nevajag. Nu – ko jūs noskaidrojāt?

Medmāsa. Neko. Paciente turpina neatbildēt.

Ārste. Labi. Tā arī ierakstīsim slimības vēsturē. (Raksta.) Paciente turpina neatbildēt.

Medmāsa. Dokter, bet, manuprāt, jūs to ierakstījāt kādas citas pacientes slimības vēsturē?

Ārste. Tiešām? Pilnīgi iespējams. (Pacientei.) Kāds ir jūsu numuriņš?

Paciente. Sešsimt septiņdesmit trīs...

Ārste. Nu re, cik skaists numuriņš! Bet šis ir... (Pēta slimības vēstures vāku.) Bet šis te ir trīssimt divpadsmit. Vairāk nekā divreiz mazāks. Māsiņai taisnība – šis jums nederēs. Māsiņ, sameklējiet, lūdzu, man kādu piemērotāku slimības vēsturi.

Medmāsa. Te ir sešsimt septiņdesmit viens.

Ārste. Nu re, cik jauki – tikai divi numuri starpība! Domāju, ka šī jums derēs. Tātad kas man te bija jāraksta?

Medmāsa. Tas, ka paciente turpina neatbildēt. Bet nu jau tas vairs īsti neatbilst reālajam stāvoklim, jo uz vienu jautājumu viņa ir atbildējusi.

Ārste. Jums taisnība. Tātad – ko rakstīsim?

Medmāsa. Varbūt tā arī ierakstīsim?

Ārste. Jums taisnība – tā arī ierakstīsim. Pagaidiet – bet ko tad īsti?

Medmāsa. To, ka uz vienu jautājumu paciente tomēr ir atbildējusi.

Ārste. Jums taisnība – tā arī ierakstīsim. (Raksta.) Uz vienu jautājumu tomēr ir atbildējusi. (Medmāasai.) Vai jūs gadījumā neatceraties – kas tas bija par jautājumu?

Medmāsa. Atceros – jūs jautājāt, kāds ir viņas numurs.

Ārste. Ak tā – pareizi! Un ko viņa man atbildēja?

Medmāsa. Sešsimt septiņdesmit trīs.

Ārste. Nu re, cik jauki! Un tā, paciente numur sešsimt septiņdesmit trīs – pa ko jūs sūdzaties?

Paciente. Es gribu nomirt.

Ārste. Tiešām? Esmu pārlicināta, ka šī jūsu vēlēšanās agri vai vēlu noteikti piepildīsies.

Medmāsa. Es negribu agri vai vēlu – es gribu pēc iespējas ātrāk!

Ārste. Interesanti. (Medmāasai.) Kāda ir šīs pacientes diagnoze?

Medmāsa. Es nezinu, dokter. Varbūt paskatīties slimības vēsturē?

Ārste. Patiešām! Man taču tepat ir viņas slimības vēsture! Paskatīsimies... ar ko jūs slimojat... paskatīsimies... Nu, lūk – te viss ir skaidri un gaiši uzrakstīts – bezjēdzīgs optimisms un muļķīga pacilātība!

Medmāsa. Bet viņa gan neizskatās pēc tādas, dakter...

Ārste. Es jau arī skatos, ka neizskatās. Kurš viņai ir uzstādījis tik muļķīgu diagnozi?

Medmāsa. Paskatieties pēc paraksta – tur apakšā ir jābūt parakstam!

Ārste. Ir gan, bet stipri nesalasāms. Paskatieties, lūdzu, jūs, māsiņ – kam varētu būt šis paraksts?

Medmāsa. Manuprāt, šis ir jūsu paraksts, dakter.

Ārste (skatās). Patiešām, māsiņ. Jums ir pilnīga taisnība – šis ir mans paraksts. Tātad – ko es te esmu viņai ierakstījusi? (Lasa.) Bezjēdzīgs optimisms un muļķīga pacilātība. Rādās, ka viņai ir jau krietni labāk.

Medmāsa. Patiešām, dakter – ne pacilātības, ne optimisma pazīmju viņai vairs nevar manīt.

Ārste (pacientei). Nu ko – apsveicu! Drīz mēs jūs izrakstīsim. Varēsiet atgriezties mājās, savā ierastajā vidē...

Medmāsa. Es neribu atgriezties, dakter! Es gribu nomirt!

Ārste. Tikai nepārspīlējiet – mēs jau tāpat redzam, ka jums ir krietni labāk.

Medmāsa. Nogaliniet mani, dakter! Nogaliniet!

Ārste. Paskatieties, māsiņ, kas viņa ir pēc profesijas. Pēc izturēšanās spriežot, varētu būt operetes soliste.

Medmāsa. Nē, dakter – te ir rakstīts – deputāts.

Ārste. Kā? Vai tad viņa ir vīrietis? Stipri izskatās pēc sieviešu dzimtes radījuma.

Medmāsa. Man arī tā izskatās.

Ārste. Nu ko – ārējais izskats kādreiz var maldināt – droši mēs varam paļauties tikai uz dokumentālām liecībām.

Paciente. Es neesmu vīrietis.

Ārste. Interesanti – kas tad jūs esat?

Paciente. Tas otrais.

Ārste. Kāds otrais?

Paciente. Tas, kas ir vēl bez vīrieša.

Ārste. Jūs domājat to, kas ir pretējs vīrietim?

Paciente. Jā.

Ārste. Tas varētu būt sievietē. Kādas, māsiņ, ir jūsu domas šai jautājumā?

Medmāsa. Es jums pilnīgi pievienojos, dakter.

Ārste. Ļoti interesanti. Kāpēc tad te ir nepārprotami vīriešu dzimtē rakstīts – deputāts?

Medmāsa. Varbūt tāpēc, ka ar slimību vēsturēm ir zināmas neprecizitātes?

Ārste. Nu, nu – un kā jūs to domājat?

Medmāsa. Redziet – šis te pacientes numurs ir sešsimt septiņdesmit trīs, bet slimības vēstures numurs ir sešsimt septiņdesmit viens.

Ārste. Vai jūs domājat, ka tik niecīga nesakritība varētu būt par iemeslu dzimuma maiņai?

Medmāsa. Dažreiz tā gadās, dakter.

Ārste. Jums taisnība – visādi gadās. Es, piemēram, vakar gāju pa ielu, paslīdēju un nokritu. Vai to kāds būtu varējis iedomāties?

Medmāsa. Protams, ka ne.

Ārste. Nu, lūk, ko nozīmē – gadījums!

Medmāsa. Es ceru, ka jūs nesasitāties, dakter?

Ārste. Protams, ka ne – jo es laimīgā kārtā nokritu uz galvas.

Medmāsa. Es jūs apsveicu, dakter – tāda veiksmē negadās bieži!

Ārste. Ko jūs – es vienmēr krītu tikai uz galvas!

Medmāsa. Taisnību sakot – es arī. Bet varbūt tomēr paņemsim slimības vēsturi, kas precīzi sakrīt ar pacientes numuru?

Ārste. Mēģiniet, māsiņ – es ceru, ka jums veiksies.

Medmāsa. Nu, lūk – te ir slimības vēsture ar numuru divi!

Ārste. Vai jums neliekas, ka tā vēl vairāk atšķirsies no vēlamās?

Medmāsa. Atsevišķi ņemta – protams. Bet pielieciet otro slimības vēsturi pie sešsimt septiņdesmit pirmās vēstures un jūs iegūsiet...

Ārste. Sešsimt septiņdesmit trešo slimības vēsturi! Vienkārši un ģeniāli. Kāda tad galu galā ir šīs pacientes precīzā diagnoze?

Medmāsa. Dziļa depresija un absolūts bezcerīgums.

Ārste. Jā, tā tas varētu būt. (Pacientei.) Vai jūs vēl arvien gribat nomirt?

Paciente. Jā.

Ārste. Diagnoze apstiprinās. Bet ko darīt ar iepriekšējo?

Medmāsa. Pēc slimības vēsturēm ir skaidri redzams, ka pacientei piemīt divas diagnozes.

Ārste. Pagaidiet, pagaidiet – tā pirmā diagnoze piemita vīrietim, bet paciente, šķiet, ka ir sievietē!

Medmāsa. Jums taisnība, dakter, bet arī otrā diagnoze piemīt vīrietim.

Ārste. Ko jūs sakāt!

Medmāsa. Jā, te ir rakstīts – pensionārs.

Ārste. Kā jūs to izskaidrojat, māsiņ?

Medmāsa. Acīmredzot divas vīriešu slimības vēstures summējoties dod vienu sievietes slimības vēsturi.

Ārste. Tas ir pilnīgi iespējams. Līdz ar to pats par sevi saprotams kļūst fakts, ka pacientei numur sešsimt septiņdesmit trīs piemīt divas diagnozes, no kurām vienu – bezjēdzīgu optimismu un muļķīgu pacilātību – mēs nepārprotami esam jau izārstējuši. Tagad jāķeras pie dziļās depresijas un absolūta bezcerīguma. Kā jūs iesakāt uzsākt ārstēšanu?

Medmāsa. Vispirms varbūt pamēģināsim ar labu?

Ārste. Jums taisnība, māsiņ – sameklējiet kādu mūzikas instrumentu!

Medmāsa. Jā, dakter. (Sameklē.) Ko pavēlēsiet uzraut?

Ārste. Kaut ko jautru, protams. (Pacientei.) Jūs velciet līdzi!

MEDMĀSA SĀK SPĒLĒT UN DZIEDĀT, ĀRSTE VIŅAI PIEVIENOJAS, ARĪ PACIENTE DRŪMI VELK LĪDZI.

Ārste. Nu? Vai kļuva labāk?

Paciente. Nē.

Ārste. Nē, ar labu te nekas nesanāks. Nāksies pieslēgt viņu pie aparāt.

Medmāsa (pacientei). Apsēdieties šeit! (Pieslēdz pie aparāta.)

Ārste. Tagad uzrausim trijatā vēl kaut ko labi jautru!

VISAS TRĪS DZIED.

Ārste. Nu? Vai kļuva jautrāk?

Paciente. Nē.

Ārste. Dīvaini. Māsiņ, lūdzu, pārbaudiet, vai aparāts nav sabojājies.

Medmāsa. Jā, dakter. (Pieslēdzas pie aparāta.)

Ārste. Nu?

Medmāsa. Kāds kaifs! (Spēlē un dzied.)

Ārste. Pagaidiet – ļaujiet man arī pieslēgties! (Pieslēdzas pie aparāta.) Patiešām kaifs!

Raujiet vaļā, māsiņ!

MEDMĀSA SPĒLĒ UN DZIED, ĀRSTE VIŅAI PIEVIENOJAS, ABAS METAS DEJĀ.
PACIENTE TIKMĒR ATBRĪVOJAS NO APARĀTA UN NOINDĒJAS AR
CIĀNKĀLIJU.